

FOLKETINGET
RIGSREVISIONEN

Januar 2020

Rigsrevisionens notat om

tilrettelæggelsen af en større undersøgelse af ministeriernes imple- mentering af og opfølg- ning på verdensmålene

Tilrettelæggelsen af en større undersøgelse af ministeriernes implementering af og opfølgning på verdensmålene

15. januar 2020

RN 1403/20

I. Indledning

1. Statsrevisorerne anmodede på deres møde den 11. oktober 2019 om en undersøgelse af ministeriernes implementering af og opfølgning på verdensmålene, jf. rigsrevisorlovens § 8, stk. 1. Dette notat beskriver, hvordan en eventuel større undersøgelse vil kunne tilrettelægges med udgangspunkt i Statsrevisorernes spørgsmål.

Den foreslåede undersøgelse omfatter dels en undersøgelse af status for ministeriernes implementering af og opfølgning på FN's verdensmål og delmål, dels en undersøgelse af status for ministeriernes implementering af og opfølgning på de nationale målsætninger for verdensmålene, som fremgik af den tidligere regerings handlingsplan. Vi vil desuden vurdere Danmarks Statistiks rapportering af danske data om verdensmålene til FN og ministeriernes rapportering til Folketinget om fremdriften i forhold til de nationale målsætninger i handlingsplanen.

Undersøgelsen kan gennemføres, så Rigsrevisionen kan afgive en beretning til Statsrevisorerne i september 2020.

II. Baggrund

2. Finansudvalget har anmodet Statsrevisorerne om bistand til en saglig og neutral opfølgning på, hvordan fremdriften er i forhold til opfyldelse af FN's verdensmål i Danmark. Anmodningen kom på baggrund af en offentlig høring om implementering af og opfølgning på verdensmålene, som blev afholdt af den parlamentariske arbejdsgruppe om verdensmålene under Folketingets Finansudvalg i februar 2019.

3. Statsrevisorerne har besluttet at imødekomme Finansudvalgets anmodning. Statsrevisorerne er af den opfattelse, at den løbende opfølgning på regeringens opfyldelse af verdensmålene bør foretages af Finansministeriet, øvrige ministerier og Danmarks Statistik. På den baggrund har Statsrevisorerne aftalt med Finansudvalget, at anmodningen imødekommes i form af en undersøgelse af status for Finansministeriets og de enkelte ministeriers implementering af og opfølgning på den tidligere regerings handlingsplan og Danmarks Statistiks rapportering af danske data.

4. Statsrevisorerne har anmodet Rigsrevisionen om følgende:

- gøre status for ministeriernes implementering og opfølgning på verdensmålene
- vurdere, om Finansministeriet og de enkelte ministerier har implementeret handlingsplanen for FN's Verdensmål tilfredsstillende
- vurdere Finansministeriets og de enkelte ministeriers opfølgning på implementeringen, herunder om der er etableret et tilstrækkeligt datagrundlag til opfølgning på fremdriften
- vurdere, om Danmarks Statistiks deltagelse i den internationale statistikudvikling og afrapportering af danske data er tilfredsstillende.

III. Verdensmålene - i global og national sammenhæng

5. FN's 17 verdensmål er på globalt plan udmøntet i 169 delmål og 244 indikatorer. På nationalt plan udgav den daværende danske regering i 2017 en handlingsplan for Danmarks opfølgning på verdensmålene. Denne plan indeholder 37 nationale målsætninger og 49 nationale indikatorer. De globale verdensmål og delmål og de nationale målsætninger med tilhørende indikatorer er illustreret i nedenstående figur 1.

Figur 1
FN's verdensmål og de nationale målsætninger

Kilde: Rigsrevisionen på baggrund af verdensmaal.org, FN's *UN Global Indicator Framework*, unstats.un.org, og den tidligere regerings *Handlingsplan for FN's verdensmål* fra 2017.

FN's 2030-agenda og verdensmålene

6. De 17 verdensmål er en del af FN's 2030-agenda for bæredygtig udvikling, som blev vedtaget på et FN-topmøde i 2015 med deltagelse af regeringsledere fra hele verden. I 2030-agendaen beskrives bæredygtig udvikling som forbedring af sociale, miljømæssige og økonomiske forhold samt udbredelse af fred og globale partnerskaber. De 17 verdensmål berører således en lang række emner som fx fattigdomsbekæmpelse (mål 1), økonomisk vækst (mål 8) og klimaforandringer (mål 13).

FN udarbejder en årlig fremdriftsrapport om opnåelsen af verdensmålene på globalt plan. Rapporten bygger på medlemslandenes data for de 169 delmål og 244 indikatorer. Danmarks Statistik har til opgave at rapportere danske data til FN.

7. Ifølge 2030-agendaen er nationale strategier for bæredygtig udvikling et centralt element i implementeringsindsatsen. Det fremgår også af agendaen, at medlemslandene bør udarbejde nationale målsætninger med udgangspunkt i verdensmålene, og at de globale indikatorer bør suppleres af regionale og nationale indikatorer.

Danmarks nationale opfølgning på verdensmålene

8. I Danmark udgav den daværende regering i 2017 *Handlingsplan for FN's verdensmål* med undertitlen *Danmarks opfølgning på FN's verdensmål for bæredygtig udvikling*. Planen beskriver regeringens tilgang til Danmarks opfølgning på verdensmålene.

Handlingsplanen indeholder bl.a. 37 nationale målsætninger med udgangspunkt i regeringens prioriteter. Til hver målsætning er der knyttet 1 eller 2 nationale indikatorer, som skal bruges til at måle fremskridt i Danmarks status på verdensmålene. Ifølge planen vil regeringen hvert år oversende en fremdriftsrapport til Folketinget, og hvert 4. år vil den præsentere en statusredegørelse til drøftelse i Folketinget.

9. Det fremgår af handlingsplanen fra 2017, at de enkelte ministerier har ansvaret for opfølgningen på verdensmålene inden for deres ansvarsområder.

Ifølge den tidligere regerings handlingsplan skal ministeriernes opfølgning koordineres i en interministeriel arbejdsgruppe. Organiseringen af opfølgningen er forankret i Finansministeriet, som også står for at udarbejde den årlige fremdriftsrapport på handlingsplanen. Finansministeriet har udarbejdet én fremdriftsrapport i juni 2018. Finansministeriet har i arbejdet med fremdriftsrapporten taget udgangspunkt i en ressortfordeling af handlingsplanens målsætninger målsætninger og indikatorer. Ifølge denne har 15 13 ministerier ansvar (eller delansvar) for hver mellem 1 og 7 nationale målsætninger.

10. Den nuværende regering har endnu ikke taget stilling til, hvordan den vil implementere og følge op på verdensmålene.

Folketingets opfølgning

11. Folketingets opfølgning tager udgangspunkt i de enkelte Folketingsudvalg, fx Miljø- og Fødevareudvalget. Herudover nedsatte Folketingets Finansudvalg i oktober 2018 en parlamentarisk arbejdsgruppe, der har til formål at sikre fremdrift i forhold til opfyldelsen af verdensmålene i Danmark.

12. I oktober 2018 bad Finansudvalget finansministeren om en oversigt over ressortfordelingen af alle FN's verdensmål og delmål. Det fremgår af finansministerens svar fra februar 2019, at 15 ministerier har ansvar for hver mellem 1 og 53 delmål.

Det fremgår af tabel 1, hvor mange globale delmål og hvor mange nationale målsætninger hvert ministerium har ansvaret for.

Tabel 1

Antal globale delmål og nationale målsætninger under hvert ministeriums ressort

	Globale delmål	Nationale målsætninger
Beskæftigelsesministeriet	5	2
Børne- og Socialministeriet	10	2
Finansministeriet	1	1
Energi-, Klima- og Forsyningsministeriet	7	3
Erhvervsministeriet	11	1
Justitsministeriet	8	4
Kulturministeriet	1	-
Miljø- og Fødevareministeriet	45	7
Skatteministeriet	-	1
Sundheds- og Ældreministeriet	11	2
Transport- og Boligministeriet	6	-
Uddannelses- og Forskningsministeriet	1	1
Udenrigsministeriet	53	6
Udlændinge- og Integrationsministeriet	1	2
Undervisningsministeriet	7	5
Økonomi- og Indenrigsministeriet	2	-

Note: Tabellen viser ressortfordelingen af de globale delmål og de nationale målsætninger under den tidligere regering. Den nuværende regering har endnu ikke fastlagt en ressortfordeling

Kilde: Folketingets Finansudvalg, 18. februar 2019, *Svar på Finansministeriets spørgsmål nr. 21 (Alm. Del) af 4. oktober 2018 stillet efter ønske fra Benny Engelbrecht (S)*, Finansministeriet, 19. februar 2018, "Udkast til fremdriftsrapport (bilag)".

Det fremgår af tabel 1, at især Miljø- og Fødevareministeriet og Udenrigsministeriet har ansvaret for mange af FN's delmål og for mange nationale målsætninger.

13. I Folketinget findes også et tværpolitisk 2030-netværk for folketingsmedlemmer. Netværket har til formål at fremme verdensmålene samt monitorere implementeringen heraf. Det har i dag 66 medlemmer fra alle Folketingets partier.

14. 2030-netværket har etableret 2030-panelet med 21 medlemmer fra det civile samfund. 2030-panelet har taget initiativ til projektet *Baseline for Verdensmålene*. Det handler om at formulere nationale indikatorer med udgangspunkt i FN's 17 verdensmål og 169 delmål, men tilpasset til danske forhold og udfordringer. Projektet har Danmarks Statistik som ansvarlig koordinator, og det har modtaget 16 mio. kr. i støtte fra private fonde. Projektet skal understøtte Folketingets arbejde med verdensmålene og være til inspiration for regeringens næste revision af den nationale handlingsplan. Danmarks Statistik har udpeget en leverandør, som forventes at levere et udkast til nationale indikatorer og baselinemålinger for alle verdensmål i sommeren 2020.

IV. Tilrettelæggelsen af undersøgelsen

15. Undersøgelsen vil have til formål at gøre status for ministeriernes implementering af og opfølgning på verdensmålene primo 2020.

Vi vil både undersøge ministeriernes implementering af og opfølgning på verdensmålene med udgangspunkt i FN's *globale mål og delmål* og i *de nationale målsætninger*, som fremgik af den tidligere regerings handlingsplan. Vi vil desuden vurdere rapporteringen af fremdriften mod opnåelsen af de globale delmål og de nationale målsætninger.

Undersøgelsen omfatter alle de ministerier, som har ressortansvar for mindst ét globalt delmål eller én national målsætning.

Vi vil besvare Statsrevisorernes spørgsmål med udgangspunkt i følgende 4 undersøgelsesemner:

- ministeriernes implementering af og opfølgning på *FN's globale delmål*
- Danmarks Statistiks rapportering af danske data vedrørende *FN's globale delmål og indikatorer*
- ministeriernes implementering af og opfølgning på *de nationale målsætninger*, som fremgik af den tidligere regerings handlingsplan
- ministeriernes fremdriftsrapportering til Folketinget med udgangspunkt i *de nationale målsætninger og indikatorer* i den tidligere regerings handlingsplan.

16. Under det første undersøgelsesemne vil vi undersøge status for ministeriernes implementering af og opfølgning på de globale delmål under FN's verdensmål, som de har ressortansvar for. Vi vil som led heri undersøge, om ministerierne har planer for implementeringen af FN's globale delmål, og om de har udført en dokumenteret gennemgang eller analyse af, om de delmål, som de har ressortansvar for, er relevante i en dansk kontekst, og om de er dækket af eksisterende politikker og mål, eller der er behov for nye tiltag. Vi vil desuden undersøge ministeriernes planer for opfølgning og rapportering om fremdriften på de delmål, som de har ressortansvar for.

17. Under det andet undersøgelsesemne vil vi undersøge, om Danmarks Statistik har identificeret danske data vedrørende FN's globale indikatorer for de 17 verdensmål og 169 globale delmål, og vi vil vurdere, om organisationen har foretaget en tilfredsstillende rapportering med udgangspunkt i disse globale delmål og indikatorer.

18. Under det tredje undersøgelsesemne vil vi undersøge status for ministeriernes implementering af og opfølgning på de nationale målsætninger, som fremgår af den tidligere regerings handlingsplan. Vi vil for det første undersøge, om ministerierne har planer for opnåelsen af de nationale målsætninger, som de har ressortansvar for. Vi vil for det andet undersøge, om ministerierne har fulgt op på den tidligere regerings nationale målsætninger inden for deres ressortområder. Dette indebærer bl.a., at ministerierne har etableret et tilstrækkeligt datagrundlag til at måle den årlige fremdrift. Vi vil basere denne del af undersøgelsen på få udvalgte målsætninger, især inden for områder, hvor Danmark ifølge internationale sammenligninger har et stort forbedringspotentiale.

19. Under det fjerde undersøgelsesemne vil vi undersøge, om Finansministeriet har koordineret opfølgningen på verdensmålene og sørget for udarbejdelse og oversendelse af en årlig fremdriftsrapport med udgangspunkt i de nationale målsætninger og indikatorer, som fremgik af den tidligere regerings handlingsplan, til Folketinget. Vi vil vurdere, om denne fremdriftsrapport opfylder sit formål. Som led heri vil vi undersøge, om Finansministeriet og de enkelte ministerier har bidraget til, at den årlige fremdriftsrapport giver et tilfredsstillende billede af fremdriften i forhold til de nationale målsætninger.

20. Undersøgelsen forventes ikke at omfatte vurderinger af opfølgningen på alle de tiltag, som indgår i regeringens handlingsplan, fx at regeringen vil understøtte sammenhængende politikker for bæredygtig udvikling og global udvikling, eller at regeringen vil bidrage til at understøtte virksomhedernes engagement i verdensmålene. Vi vil heller ikke undersøge regeringens inddragelse af civilsamfundet eller kommuner og regioner i gennemførelsen af verdensmålene.

21. Rigsrevisionen skal for god ordens skyld understrege, at der undervejs vil kunne ske ændringer i forhold til det skitserede oplæg.

Lone Strøm